

udeleženci drugim v premislek. Gornike ogroža tudi drobna golazen — klopi, ki ji je tudi namenjena posebna tema. V konferenci najdemo tudi kakšen ekološki prispevek, kakšno vabilo na zanimivo predavanje ipd. Tu so še obvezni mali oglasi in naslovi športnih trgovin doma in v tujini. Stik s svetom imajo bralci prek izvlečkov iz neke podobne tuje konference.

Stalnih avtorjev je blizu petnajst, med njimi je nekaj znanih tudi bralcem Planinskega vestnika. Večina le-teh se je zbrala pred kratkim na srečanju in mnogi med njimi so se prvič videli v živo — čeprav se po elektronskih poteh pogovarjajo že nekaj let in vedo drug o drugem že marsikaj. Občasno se v razprave vključujejo še nekateri bralci, ki jih je očitno kar lepo število. Konferenca pomeni kakovosten prispevek k slovenski gorniški misli, udeležencem pa olajša marsikatero odločitev in razkrije prenekatero stvar, ki je sicer ne bi vedeli.

V prihodnje bomo, če bo zanimanje, nekatere izvlečke občasno predstavili tudi bralcem Planinskega vestnika.

Marjan Bradeško

Koncert planinskih pesmi

Franci Pavšer, znani slovenski radijski športni novinar in zaljubljenec v gore, je »kriv«, da smo dobili kaseto »Mi smo planinci«, s katere planincem že dolgo znani kvartet Spev prepeva 15 znanih slovenskih planinskih pesmi. Kaseto je posvečena 100-letnici Slovenskega planinskega društva.

Kdor od planincev je melanholično razpotožen, komur gre na jok, ker se mu je začelo kaj v življenju podirati, kdor bi se rad vživel v okolje s kuliso skalnatih vrhov pred seboj, kdor bi rad kar takoj sredi belega mesta slišal zvonjenje ovčjih in kravjih tropov in čred, kdor bi rad v samotji svojega doma slišal odmev od gorskih sten in ukanje na brezpotnih samotah, mora imeti doma to kaseto, s katere prepevajo člani kvarteta **Zdravko Ogris, Pavel Munih, Ciril Pleško** in **Dušan Križaj**. Spusti naj trak in z vseh strani sobe se bo začela zlivati čudežna planinska pesem: narodne pesmi Na planincih lušno biti, Kadar jes na pvaninco hrem in Čuda polna kranjska zemlja, na primer, pa **Simona Gregorčiča** Mojo srčno kri škropite in Zakrivljeno palico v roki, pa pesmi znanih skladateljev **Rada Simonitija** Planike, **Matije Tomca** Siva gora ali **Gustava Ipavca** Planinska roža, predvsem pa tri pesmi za dušo in srce melanholičnega gornika: Le enkrat bi videl, S triglavskega veter gorovja ter Tja, kjer visoke so planine: pesmi, ob katerih človek ne ve, ali bi jokal od sreče, ker dobro pozna takšno razpoloženje, ali od prave žalosti, ker je pesem udarila natančno na tiste strune, ki jih je izbralo tisti trenutek življenja.

Za predah med pesmimi, ki jih prepevajo pevci, je avtor kasete izbral stihe iz zbirke planinskih pesmi **Rudija Klinarja** Z vetrom, ki smo jih v Planinskem vestniku predstavili ob izidu. To so pesmi, ki dajo misliti, pesmi brez vzvišenih besed, pa z globoko in vsakomur razumljivo vsebino. Klinarjeve pesmi pripoveduje dramski igralec **Boris Kralj**.

Kaseto Mi smo planinci je izšla v Založbi kaset in plošč RTV Slovenije. Urednik izdaje je **Tomaž Tozon**, odgovorni urednik **Ivo Umek**, direktor **Ivek Krpač**, oblikovanje ovitka je delo **I. Ribiča**. Zamisel za kaseto in izbor pesmi na njej je, kot že rečeno, delo Francija Pavšerja. Kaseto vsekakor toplo priporočamo.

M. R

Čudoviti svet Julijskih Alp

Založba Mladinska knjiga je v sodelovanju z avstrijsko založbo Styria izdala knjigo Čudoviti svet Julijskih Alp avtorice **Ingrid Pilz** iz Gradca. Izdaja pritegne v kritično razmišljanje o razlogih za in proti.

Za: Je najlepša, vendar ne tudi najboljša sodobna knjiga o Julijskih Alpah v slovenščini, narejena po vzoru številnih nemških izdaj »sto najlepših«.

Razdelitev Julijskih Alp na območja, ki so predstavljena skozi poti, osnovne informacije ob besedilu (»Kratek pogled na pot«) in skice opisanih poti, omogočajo pregledno orientacijo na območju.

Besedilo je pisano doživeto, z občutkom za naravo in ljudi, kjer imajo gorske rože še prav posebno mesto. Ker je avtorica iz Avstrije, podaja Julijske Alpe skozi drugačen zorni kot; enakovredno se loteva vseh območij in razširi podalpska obzorja.

Prvič so v sliki in besedi natančneje prikazani Zahodni Julijci, ki so bili za slikovne knjige o naših gorah ponavadi predalec. S tem je odpravljen »centraliziran« pogled na Julijce, v katerem sicer obstaja le Triglav z okolico.

Solidne in nekatere prav posrečene fotografije, ki se največkrat raztezajo v zgornji polovici dveh sosednih strani, dajejo lep panoramski občutek.

Proti: Knjiga je pisana za avstrijskega in nemškega bralca. Kdor območje dobro pozna, mu ne bo predstavila veliko. Nekomu, ki je o njem le slišal, pa bo veliko povedala na prijeten način. Ali zaradi dobre prodaje lahko sklepamo na povprečnost našega »planinstva«?

Ker knjiga ni zrasla na naših tleh, se v prevodu znajdejo tudi grehi, na primer planšarije pod Krnom. Tam ni nobenih planšarij, so le planine. Planšarstvo je bilo živo na bohinjskih planinah.

Zakaj je bil potreben tujec, da napiše knjigo o Julijcih, če je pri nas več kot dovolj sposobnih

za to delo? Enotnega krivca ni, sodelujoči so vsi potencialni avtorji in založbe.

Knjigi je dodan praktičen vodnik žepnega formata, ki opisuje dostope in poteke poti. To ni nič slabega, vendar že obstaja veliko boljši vodnik po Julijskih Alpah (PZS, 4. izdaja 1992). Verjetno bi bil ta manever prezahteven, toda komplet Miheličevega vodnika in knjige Ingrid Pilz bi predstavljal najpopolnejšo literaturo o Julijskih Alpah, ki bi jo bilo mogoče dobiti na trgu.

Poskus kompromisa: Knjiga je priznanje lepotam Julijcev, hkrati pa (blago rečeno) opozorilo, da bi se bil moral tega lotiti nekdo oziroma skupina avtorjev iz Julijcem bližjih krajev. Toda špekuliranje o tem, kako nemško govoreči svet znova odkriva naše gore, ni najbolj konstruktivno. Res se v zvezi s knjigo največkrat pojavi pomislek o tem, zakaj tuji avtor, vendar je kritiziranje knjige na tej podlagi ozko in preveč enostransko.

Knjiga Čudoviti svet Julijskih Alp bo razveselila vsakogar, ki o Julijcih ne ve veliko, ter ga bo z berljivim opisom poti in fotografijami zvalila navkreber. Tudi bolj zahtevni bodo morali priznati informativnost in ugotoviti, da je zahodni del Julijcev v knjigi lepo in predvsem enakovredno zastopan.

V bistvu je vseeno, kdo napiše delo, ki je zraslo iz ljubezni do gorá. Zato lahko knjiga vpliva na uporabnike le v dobrem smislu, izobražuje in pomaga izgrajevati odnos do gorske narave, ki občasnim in množičnim obiskovalcem najbolj manjka. Prav taki bodo, upam, od knjige odnesli največ. Vendar ni nič narobe, če po knjigi sežejo tudi bolj »posvečeni«.

Dario Cortese

Črna moč kamna

Pred kratkim je PV objavil odlomek iz knjige Skrivnost in svetost kamna, ki jo je izdalo Založništvo tržaškega tiska. **Pavel Medvešček** je v njej zbral zgodbe o čarnih predmetih in svetih znamenjih na Primorskem od Obale do Trente.

Vse pripovedi se vrtijo okoli kamna: kot simbola, kamna z magičnimi močmi, kamnitimi znamenji kot obeležji svetih in posebnih mest. Zgodbe, ki jih je zapisovalec zbral v minulih štirih desetletjih, v knjigi zgradijo poseben svet. S pomočjo kamna oživijo starodavne pripovedi in verovanja, v katerih kamen dobi osebnost, v njem se srečujeta dobro in zlo, iz njega vejejo skrivnostne in čarovne sile. Kljub temu so povedke prav življenjske in imajo celo paktično stran. Knjiga predstavlja nenavaden vodnik po krajih, ki jih velikokrat srečamo tudi na gorskih poteh in jim tako daje dodatno vsebino.

Ko se bomo naslednjič odpravili v dolino reke Reke, v Slovensko Istro ali na Kras, hodili po

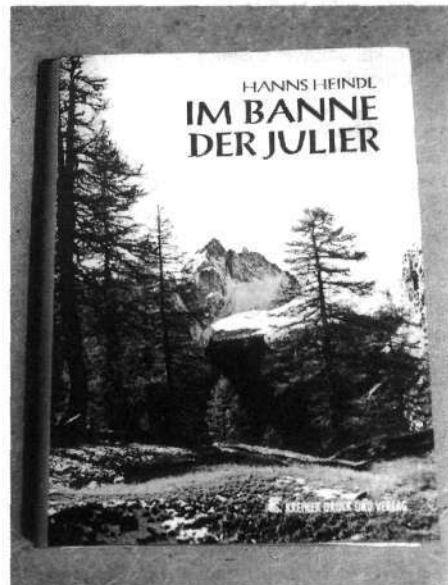
Banjski planoti ali preživljali nekaj dni v Trenti, bodo nekateri kraji s pomočjo knjige dobili nov pomen. Knjiga ne pojasnjuje samo starih simbolov in izrazov za čarne kamne in bajeslovna bitja, lahko celo služi kot spodbuda za iskanje teh krajev in znamenj. Iskanje ne bo vedno uspešno, vendar bo vedno privlačno — tako kot pokrajina sama.

Pokrajina, znamenja in čarni kamni so na poseben način prikazani tudi v sliki. Večino povedk ilustrirajo fotografije **Rafaela Podobnika**, ki jih je posnel prav v ta namen. Ponavadi niso zgolj ilustracija, ampak dodatna vsebina zgodbi oziroma njen vizualni poudarek. S tem še bolj izstopa posebnost območja, ki ga obravnava knjiga. Primorska, še posebej tista severna, osojna, ki ji je Rafael Podobnik posvetil tudi posebno fotomonografijo, ni svet vsakdanjih krajev in dogodkov.

Knjiga, ki jo zaključuje esej **Marije Stanonik**, je dragocena zakladnica nenavadnega ljudskega izročila Primorske. Pomeni stik z verovanji in s preteklostjo, ki bi jo sicer kmalu zmel čas in bi nikoli ne segla do nas. Z Medveščkovim delom pa je vsaj del našel mesto v lepo pripravljene knjigi, ima trajno vrednost ter vedno znova privlači z močjo skrivnostnih povedk in pokrajine.

Dario Cortese

Hanns Heindl, Im Banne der Julier

Kugyjev kult je treba gojiti, sodijo Korošci. 4. junija zvečer so priredili v Podkloštru/Arnoldstein primerno proslavo za predstavitev navedene Heindlove knjige, ki ima podnaslov »Geschichte und Geschichten um **Dr. Julius Kugy**« in je od prve do zadnje strani en sam